

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
20 Julius st. v.
Dumineca 1 August st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.
Redactiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 54.

ANUL XVI.
1880.

Pretul pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

Vasco de Gama.

Dupa ce publicaramu portretul poetului Camoens, ieta presintamu cetitorilor nostri si acela al eroului cantatu de densul. Aceste doue nume nu se potu despartii unul de altul; de aceea si Portugali'a, serbandu al treile centenaru al mortii poetului, a serbatu si acela al omului care a innaltiatu patri'a si natiunea sa la o trepta atat de nalta.

Vasco de Gama a ocolitu antaia-ora cu corabi'a Capul-bunei-sperantie si trecendu la verful sudicu al Africei, a deschisu calea spre Indi'a resaritena, astfel a oferitu patriei sale terenu pentru niste cuceriri, cari in secolul XVI innaltiara mic'a Portugallia in rangul celor de frunte puteri maritime.

Vasco de Gama a plecatu la 8 iulie 1497. Ajungendu dupa pedece si suferintie multe in Indi'a, despre care pan'atunce numai legendele povestiau, la 1499 s'a rentorsu la Lisabonna cu comorele descoperirii sale, depunendu la picioarele regelui Don Emanuel devotamentul unei lumi noue.

Patri'a sa recunoscatoare si regele l'au incarcatu cu distinctiuni; mai de multe ori l'au tramisu a face caletori'a acest'a, pe care densul a descoperit'o, si il numira vice-regele provinciilor ocupate, de si densul ar fi preferitu a trai in linisce acasa.

In asemenea distinctiune i se stinse viet'a, in Cochin, la 1524, tocmai in ajunul Craciunului.

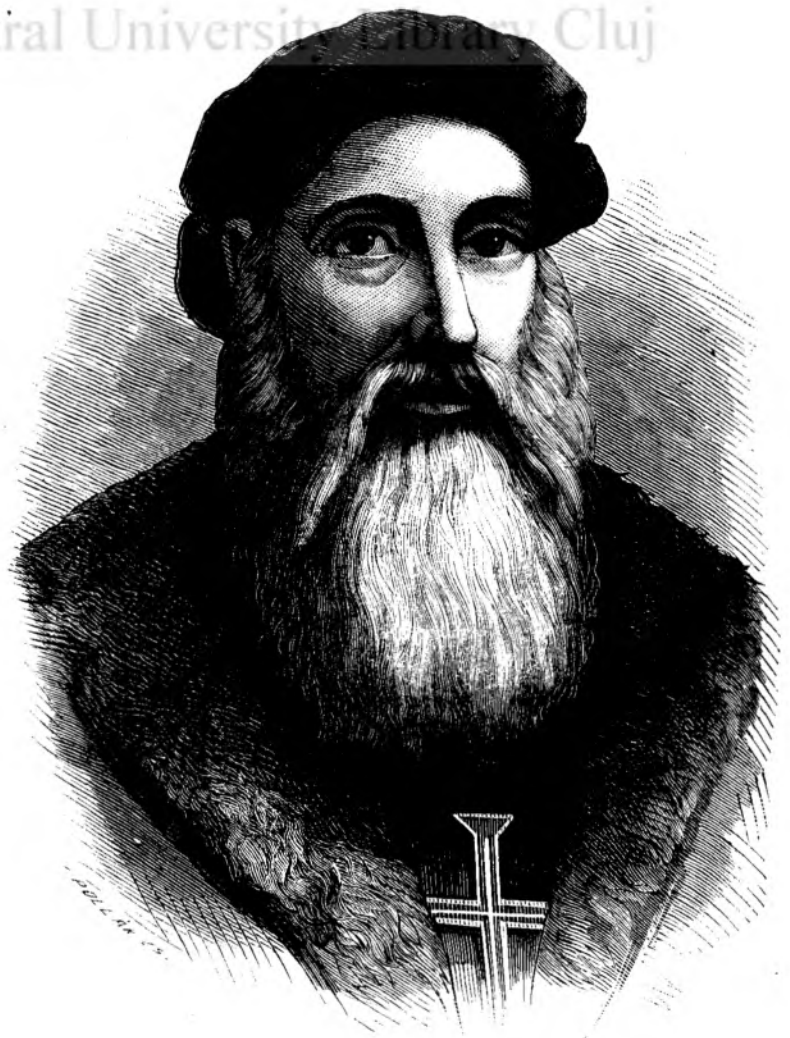
El a innaltiatu Portugalli'a, dar aceea mai tardiu a decadutu. Dupa mortea lui Camoens, ter'a lui a gemutu 60 de ani sub jugul Spaniolilor. Dar apoi si-a redobanditu neaternarea. Inse marirea si puterea sa au disparutu pentru totdeuna. Provinciile sale din Indi'a resaritena si Africa, ajunsera cea mai mare parte in mani straine. Si astfel ea, care a deschisu Europei calea intr'acolo, a ramasu numai cu o mica remuneratiune.

Natiunea inse, cu tote aceste a ramasu recunoscatoare facta de acela, care odinioara i-a innaltiatu prestigiul. Dens'a i-a conservatu memori'a si a incadrat'o cu stim'a unei aureole vecnic stralucite.

Dupa trecere de trei sute de ani, remasitiile marelui descoperitoru si cuceritoru fure desgropate, si inmormontate la olalta cu ale poetului, cu mare pompa.

Ensusi regele a statu in fruntea poporatiunii care indeplini acestu actu al tributului de recunoscinta nationala. Dar natiunile cari isi seiu stima barbatii mari, au viitoru . . .

I. H.

Vasco de Gama.

U i t a . . .

e ai versatu adese lacrimi
Si in lacrimi vei traî,
Uita tôte — căci in lume
Tôte — tôte s'or sîtsî!

De-ai versatu adese lacrimi,
C'unu doru crudu de te-i luptă;
Uita tôte — căci in lume
Tôte — tôte-or incetă!

De-ai versatu adese lacrimi
La trecutu de te-i gândi;
Uita tôte — căci in lume
Tôte — tôte vor muri!

Vor muri, numai eu singuru
Voiu traî cu-al meu suspinu,
Ca se potu in vecinică
Umbrei tale se me 'nchinu!

G. V. Stefaniu.

Misteriul Noptii.

— Romanu, de *Claire de Chandeneux*. —

(Urmare.)

Și el ducea jurnalul seu de cassa atât de consciințiosu, cât de neconsciințiosu eră în caus'a împrumutului.

Eră dar siguru, că el voiă să deie cuiva bani în împrumutu.

În portfoiul seu, care cađu de pe rochi'a sângeoasă a Ismérie-ei, se aflau trei bancnote de câte 1000 franci.

Judecatorul de instrucțiune deosebitu isi însemnă acea împregiurare, că portfoiul nu s'a gasitu pe cadavruul usurarului, ci pe dn'a Ismérie.

Investigațiunea ajunsse la punctul acela, unde începuse examinarea relațiunilor private ale Ismérie-ei.

Întrebarea eră, ca pe cine să se îndrepte suspiciunea pentru disparerea celor 1500 franci? Eră batetoru la ochi, că Ismérie n'a împarteșitu faptul acesta nimeniua, înca nici proprietarului fabricei.

Marimea sumei disparute confundă nițel deducțiunile judecatorului de instrucțiune, mai ales deca consideră modestele aspirațiuni ale dnei Ismérie.

Făra îndoie, eră foarte suspectu, că ea n'a graitu nici stapanului dîensei, nici unuia din colegii sei, și nu i-a rugatu s'o ajutore a gasi talharul.

Viêt'a privata a Ismérie-ei a fost cât se pôte de simpla. Ea nu avea datorii și nu posedea pretensiuni. Deci ast'a nu stêrniă nici o banuie.

Totusi s'a aflatu, că repausatul Morin a bolitu timpu îndelungatu și bôl'a lui consumă crucerii economisati ai familiei, și că și starea sănătății Juliette-ei pretindea spese mari.

Deci pentru comiterea crimei nu se aflau probe. Între actele de investigațiune se află și unu petecu de hârtia, pe care erau scrise următoarele șire:

„Tu, care ai fost totdeuna atât de bunu față de mine, poti să-mi faci unu serviciu foarte mare. Numai decăt am cugetatu la tine, dar me temu, că nu vei înțelege motivul cererii mele“.

Fragmentul de epistola conținea numai atâta.

Aceste câteva șire fără 'ndoiela tradara, că Ismérie a cerutu ceva dela acela, căruia a voitu să-i adreseze acea epistola; fără 'ndoiela bani.

Cuprinsul epistolei tradă de ajunsu confusiunea, în care aceea s'a scrisu.

Și din ce motivu, pentru ce a cerutu Ismérie banii?

Nu pentru ca să suplinésca lips'a, ce a produsu neghiob'ia seu furtul ei?

Epistol'a nu sună usurarului, caruia dn'a Morin de sigur s'ar fi adresatu altfel.

În fragmentul de epistola nu eră datu, și nu se vedea, că unde și cui s'a scrisu.

Eră cu putinția, că Ismérie a scrisu epistol'a aceea câteva zile înainte d'a se comite crim'a, seu că epistol'a s'a scrisu, s'a tramisu, și fiindu că Ismérie n'a reeșitu, a decisu să fa ca încercare nouă.

Totul eră cu putinția, ma și verosimilu.

Aice a venitu pe scena usurarul.

Eră ușoru de cređutu, că Ismérie fiindu ocupata la cassa, a rugatu pe usurarul, să aduca banii de cari negreșitu avea trebuintia, să suplinésca înca pâna la finea lunei lips'a din cassa.

Keiffer, care eră deprinsu să faca trebșore în secretu cu femeia ușore la minte, cu fii risipitori și cu neguțiatori ajunsi la lipsa, fără 'ndoiela primi întelnirea, și însemnă acea acasa în diariul seu.

Se putea apoi esplică foarte ușor, că Ismérie a alesu de locul convenirii capel'a, pentru că maiarisecele din giurul capelei sér'a totdeuna se închideau, capel'a eră totdeuna incuiata și puținii ômeni umblau în giurul acela.

Fiindu în departare abiă de o suta de metri de fabric'a de sticla, locul acesta mai avea și avantajul, că o femeia putea să marturisésca ușor, că a plecatu la preumblare, de cumva întelniă pe cineva.

Apoi, la locul acest'a dn'a Morin se putea duce, fără ca absint'ia ei să deștepte vr'o banuie în fabrica.

Când judecatorul de instrucțiune combină tôte aceste, remase multiamitu cu rezultatul; dar deviniă confusu, deca cugetă la ênsusi faptul omorului.

Deca usurarul a adusu bani pentru Ismérie, ce motivu a avutu dîns'a d'a omori pe acela, care a scos'o din necasu?

Acést'a, fără 'ndoiela fu de ajunsu, pentru ca să conturbe combinațiunile judecatorului de instrucțiune.

Căci deca ur'a și pasiunea potu să împinga pe barbatu, să înfiga cuțitu în peptul contrarului seu, femeile cu multu mai puțin se decidu a comite acestu faptu.

Seu dora din interesu a sevêșitu dîns'a omorul?

Nu cuteză a presupune acést'a despre Ismérie.

Seu dora din caus'a nerușinării usurarului s'a stêrnit în dîns'a pasiunea?

Înse o femeia, în situațiunea Ismérie-ei nu se putea mânia așa tare, pentru pretensiunile de interesse ale usurarului, mai ales deca ênsasi se adreséza cătra usuraru.

Judecatorul de instrucțiune începù să studieze cu diligenția și interesare dupla deslegarea acestor controverse.

Vindecarea Ismérie-ei înaintă cu pasi grabnici. Rana n'a nu eră atât de adâncă, precum se presupunea la începutu.

Firea vênjosa a Ismérie-ei ajută vindecarea ranei. Îngrigirile încordate ale medicului, în scurtu timpu, o scôsera din ori ce pericolu.

Într'un'a din zile Sabine. ca totdeuna, isi opri trasur'a la pôrt'a spitalului și duse pe mic'a Juliette sus la mama sa.

De și orașul zacea aprôpe de fabric'a de sticla, Sabine viniă totusi de regula în trasura, ca fetit'ia să nu se obosésca.

Aceste erau cele mai fericite ôre ale Ismérie-ei, pe

cari le petrecu dâns'a la spitalu; suportă bucuros suferințele stării sale, investigațiunea grozava, nelucrarea vecinica: de cumva își vedea fêt'a, deca putea să îmbrăcișeze pe Juliette, deca putea să sarute mân'a Sabine-ei, care i producea acêsta bucuria.

Îmbracata, ea ședea pe patu, căci medicul a iertat-o, ca să pōta face în tōte dîlele cāte o preumblare scurta își stringin'a la spitalului, și așa așteptă sosirea fii-
cei sale.

Deca în fine audîea zurutul carutiei în curtea spitalului, buzele-i palide se înroșira și mergea tremurādu până 'n pragul odăii sale spre a-si întimpină fiintele placute.

Juliette intră totdeuna sarindu în odaia, lasă mân'a Sabine-ei și sari cu bucuria în grumadii maicei sale, carea își stringe cu caldura fiic'a-i dragalașă.

Sabine, de și ānim'a ei nu prē înțelegea simțemintele de mama, pare a jucă cu mare bucuria rolul ei și primi multiamit'a și gratitudinea mamei plina de ferici-
re.

Cāte odata, de și arare ori, Ismérie adresă Sabine-ei cāte o întrebare, totdeuna cu precauțiune, și relativu la fabric'a de sticla.

Tacerea lui Forster, care a trebuit să descopere, că din cassa lipsescu 1500 franci, și acea frica și mai mare, că lips'a din cassa s'a descoperitu prin unu altu impiegatu al fabricei, produsera într'ens'a îngrijire și spaima cumplita.

— Cine me suplinesce la cassa? — întrebă într'o dî cu frica de Sabine.

— Unu tineru din Lyon, pe care nu-l cunosci.

— Și dl Forster e multiamitu cu dânsul?

— Așă credu. Dar este mai curiosu, că Justin Reboux, încă în dîu'a în care fu eliberatu, cuteză a vini la parintele meu, cu pretensiunea sē-l puna cassariu.

— Reboux!... În adevăr, el totdeuna a voitu să ocupe locul meu.

— El pretinse formal dela parintele meu postu acest'a, și isi motivă pretensiunea așă, că arestarea lui i-a ofensatu onōrea, și parintele meu e datoru a-i da satisfaciune pentru acêsta insulta, oferindu-i increderea sa înaintea personalului de diregatori.

— Și dl Forster?

— Parintele meu l'a primitu precum a meritatu. Și-a esprimatu parerea de reu pentru acestu jocu al eventualității, dar refusă categoric ori ce satisfaciune, a cărei justetia nu o recunosc.

— Și Reboux?

— Reboux se 'nfuriă, începū a înjură și amenintia, așă încāt tatal meu trebui sē-l departeze numai decāt din fabrica.

— Reboux nu se mai afla în fabrica?

— Parintele meu nu mai putea sē suferi purtarea acestui omu, cu atāt mai vĕrtos amenintiașile sale.

— Și Reboux?

— Justin Reboux se departă cu soç'i sa, pruncii sei și cu tōte ale lor, înjurādu-ne grozavu... precum și pe dta.

— Și pe mine! — repeți dn'a Morin și cu o groza involuntara îmbracișă mai ferbinte pe Juliette.

— Și pe dta, pe care te numesce causatōrea tuturor nefericirilor sale.

— Bunul Dumneșeu s'o ierte, — dîse Ismérie cu blāndetie.

Us't'a odăii se deschise și intră medicul, care de regula precedea organele justiției, pe judecatoru de instrucțiune, pe adjunctul seu și pe cancelistul acestuia. În deminēt'i acēst'a înse mai erau doi ōmeni cu ei, cari, dupa ce aruncara o privire fugitiva prin odaia cātra patul Ismérie-ei, ocupara locu la usia din afara.

Medicul, care de regula se aretă atāt de liniscitu, astadi pare a foarte confusu și șopti lin judecatorului de instrucțiune:

— Te asigurū, dle judecatoru, că eu studiez de tîmpu mai îndelungat cu atențiune acêsta femeia, și nu potu sē presupunu... ma nici nu potu crede...

— Faptele vorbescu, dle medicu, — respunse judecatoru rece.

Când Sabine veșū, că medicul și ōmenii legii intra, indemnă pe mic'a Juliette sē se departeze.

Copil'a nu voi sē se departeze. De ōra-ce își vedea mam'a îmbracata, gasi unu ce foarte naturalu sē remāna lānga dâns'a, ca totdeuna.

— Du-te, scump'a mea! — dîse mam'a, îmbracișādu pe Juliette; nu peste multu te voiu revedē.

Și cānd medicul i pipai pulsul, i dîse:

— Nu-i așă, dle medicu, că dta nu peste multu me vei lasă afara din spitalu?

Bunul omu privia confus spre judecatoru de instrucțiune.

— Da, fără 'ndoiela... fără 'ndoiela... nu peste multu... deca și dl judecatoru de instrucțiune va permite.

Acela nu grai nici unu cuvēntu.

Cānd strainii se departara, el începū de nou investigațiunea. Dânsul adresă bolnavei totu întrebările vechi, dar din form'a întrebărilor sale deja se puteau deduce acele cugete, cari il preocupau.

Ismérie nu peste multu bagă de sēma, că dâns'a nu mai e ascultata ca martora. Acēst'a înfricā pe biēt'a femeia.

În ce calitate stă dara ea înaintea judecatorului de instrucțiune?

În mintea și spiritul ei îndeșertu cercă respunsul la întrebarea acēst'a.

Judecatoriu de instrucțiune i adresă întrebarea, că ce s'a facutu cu cele 1500 franci lipsiti din cassa? I aretă acel fragmentu de epistola, ce s'a gasitu în odai'a ei, i puse în vedere notișile usurarului, care se referă la convenirea de lānga capela.

În fine, dupa o îngrozitōre lupta spirituala, dn'a Morin facū ceea ce pān'acuma nu voi de fel. Se resignă și marturișu judecatorului de instrucțiune tōte.

Ea spuse, că a gasitu cass'a deschisa, dar incuiatōrea cassei nu erā vatemata. I spuse, că de frica de imputările proprietarului fabricei, preferi a primi asuprasi restituirea sumei furate, decāt sē se espuna, ca Forster sē încēpa a-si perde încrederea într'ens'a, și dōra sē-i dea demisiune. Spuse, că voiă sē scria lui Pascal de Guerras, rugādu-l, sē suplinesca sum'a, ce speră a capetă dela fiul pescarului; în fine, cā lasādu în jumetate scrierea epistolei, s'a dusu la pescariu în acea sēra nenorocita.

Acēsta descoperire înse avea o mare greșēla: a întârziatu. Atunce a facut'o Ismérie, cānd judecatoru de instrucțiune deja avea parere hotarita despre crima, și cānd putea sē presupuna, că tōta povestea fu nasco-cita de fantasi'a viua a Ismérie-ei, ca sē se scape de banuiel'a ce începea a o apesă.

— Caus'a înaintēza în direcțiune nōua, și acuma, — încheiă judecatoru de instrucțiune, — trebuesē te delaru prinsoniera.

— Pe mine?... Ceriule!... Eu prinsă! — esclama îngrozita nefericit'a femeia, redicādu-si mânăle spre ceriu.

Presimțemēntul ei dara nu o înșelă.

— Afla-se femeia acēsta, dle medicu, în starea de a putē suportă închisōrea?

— Cu ōresi-care ușorare, — dîse bunul omu.

(Va urmă.)

S A Z O N U

Calindarul septemânei.

Diu'a sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și serbatorile.	Sórele resare	Sórele apune
Dumineca	20	1	(+) S. Prof. Ilia.	4 33	7 25
Luni	21	2	C. Simeon și Ioan.	4 35	7 25
Marti	22	3	† S. Maria Magd., Foca.	4 36	7 24
Mercuri	23	4	Mart. Trofim.	4 37	7 23
Joi	24	5	Mr'a Cristina.	4 38	7 23
Vineri	25	6	† Adorm. S. Anei.	4 40	7 20
Sâmbeta	26	7	S. Mart. Ermolau.	4 41	7 19

Concertu la Caransebeșu.

— La 24 iulie. —

A fost o séra placuta, o séra cu gustu, sér'a de sâmbet'a trecuta. Natur'a énsasi, ce ferbiá în dílele trecute într'o nedușéla tropica, se recorise prin o plóia fecunda și cu sete áseptata. Sórele, implinindu-si drumul dílei, isi luá nópte buna și se ascunse la marginea orizontului, iéra vis-à-vis de apusul lui se ridicá dintre munti unu globu de auru, poliindu firmamentul cu lumin'a-i auria. Erá regin'a steleror!

O bóre lina mișcă aerul, ducéndu pe aripile ei miresme din codri și campú și frunzele arborilor se mișcau fantasticu în lumin'a arginția. Eu stam și priviam profilurile remarcabile ale edificiurilor mai innalte ce se ridicau ca niște giganti muti în tacerea noptii.

Pe lângá mine treceau grupuri mici și mari parte șoptindu, parte frângédu tacerea noptii prin risuri și glume.

Direcțiunea lor erá otelul la „Pomul verde“ unde dispereau prin portalul lui. Otelul énsusi saltá în lumina, căci erá locul unde unu tineru românú talentatu în voce și musica avea sê-si țina primul seu debutu. Dl Nicolae Popovicú, tinerul elevu dela conservatoriul din Leipzig, caruia gazetele din Leipzig i-au prognosticatu unu viitoru frumosu, aranjase în beneficiul seu și spre a puté continuá perfecționarea sa, unu concertu și câștigase spre acestu scopu concursul benevolu al primelor puteri musicale din locu.

Cine cetiá programul și puterile esecutării lui, și posedea numai în câtva gustu esteticu și simțiu musicalu, se grabiá a-si asigurá unu locu.

Începutul erá defiptu pe 8 óre sér'a. Ceva mai înainte ajunsei și eu în sala unde deja o cununa frumoșá de dame ocupase locurile dinainte. Nu multu dupa 8 óre, gemea sal'a de unu publicu elegantu și alesu. Din autoritáțile militare vedeai pe dl generalu Doda, pe comandantele de reserva din locu cu afabil'a-i soția și fiuce, pe oficiereii garnisoniei, pe domnii vice-coloneli Seracinu, Ferenczi și Hoffmann, pe dl majoru în pens. cav. de Jacobicú și multi alti oficiieri pensionati cu socele și fiicele lor. Din autoritáțile civile amintimu aicea pe dl Atanasiu Cimponeriu jude la tabl'a din Budapesta cu stimabil'a-i dna soția, dl președinte al tribunalului, judecatoriul tribunalului cu stimatele socfi, pe ampoiatiu dela comitatu și alte oficiuri, din cleru pe Rds. D. Filaretu Musta protosincelu. Dintre dómnele române mai amintescu pe dn'a Fercu cu dșór'a sora, pe dn'a Petia cu amabil'a-i fiuca, pe dómnele Brancovicú, Mándreanu, Bordasiu, Dragalina, Damaschinu, și multe alte dómne și domnișóre române, ce inse, trecéndu-mi din memoria, nu le mai potú numerá aici. Cremul inteliginței și al burgeoisiei române au fost completu reprezentatu.

Dându-se signalul, concertul se începú. Primul punctu

al programului: Overture'a la oper'a „Euryanthe“ pentru pianu de C. M. V. Weber, esecutata de domnii I. și F. Scherff cu o desteritate ce dovedia pe maestrul tonurilor și urmarita de aplause frenetice, fu unu omenu bunu pentru decurgerea programului.

Al II-lea punctu: arie din oper'a „Hans Heiling“ de H. Marschner, cântata de dl N. Popovicú, acompianiatu pe pianu de dl I. Scherff. Ântáiu cu nișica trema, gasindu-si curéndu siguranti'a se slobóde cântaretú cu vocea-i ca orcanul mării rumpédu totu cu sine în adâncimile simțemintelor, ca sê dispara ierasi în departare în mii de tonuri duioșe. Se pricepe de sine, că aclamările n'au lipsitu.

Urmá al III-lea punctu: Potpouri din oper'a „Roméo și Iulie“ pentru pianu și violina de Gounod-Wichtl, esecutatu de dnii I. Scherff și F. Müller. Linu și dulce curgeau din arcul dlui Müller, acele oftári duioșe, acele suspinuri dulci, ce se topescu în simțemintele amorului și ierasi acele valuri furtunóșe ce caracteriséza amorul sudicu, completându pianul în acórdele-i pline de simțiu, viét'i'a și suferințele acelor doi tineri amorisati din Italia. Reușitul erá deplinu, și aplause prelungite incoronara succesul.

Urmara dóue piese române: „Idila“ de I. Capeleanu și „Ultim'a lacrima“ de S. Popini, ambele cântate de N. Popovicú cu multu simțiu; dupa aceea trei versuri magiáre, cari cântate totu de dl Popovicú secerase multe și îndelungate aplause. Veni apoi la réndu unu solo cvartetu „Lucéferul“ (der Abendstern) și „Dorinție line“ (stilles Sehnen) de C. P. Wusching esecutate de domnii I. și F. Scherff, V. Felsmann și N. Popovicú, cu așá o perfecțiune, de fu, la cererea generala, repetatu.

Al VI-le și ultimul punctu „Cum esti tu regin'a mea“ (Wie bist Du meine Königin) de I. Brahms și „Aufenthalt“ de F. Schubert, cântate de dl N. Popovicú, acompianiatu pe pianu de dl I. Scherff, puse corón'a opului întregu și fure lungu aplaudati și aclamati. Multiamirea erá deplina și neconturbatu. Leul serei erá nedisputaveru dl N. Popovicú. Talentul și vocea, cât și aparinți'a lui simpatica câștiga pe privitoriul, dara pe privitórele! Hm! aicea tacu... căci...

Al doilea erou a fost dl I. Scherff, care cu afabilitatea-i îndatinata dase concursul seu la reusit'a acestui concertu. Asemenea și dnii F. Müller și V. Felsmann și specialu dl F. Scherff a venitu dela Lugoșu pentru acestu scopu, spriginindu unu tineru talentatu în continuarea carierei sale. Primésca acesti domni multiamit'a noastră cea mai ferbinte pentru concursul lor oferitu! Acestu succesu splendidu sê-i servésca dlui N. Popovicú ca inimare pe carier'a sa în interesul propriu și spre decóra națiunei sale!

Așá se severși pentru mine o séra placuta și plina de gustu, și voindu sê esu din sala, veđui la ușa stându unu domnu înaintatu în vârsta; erá tatalu dlui N. Popovicú, și stringédu-i mân'a, veđui că dóue lacrimi brazdeza faci'a lui plina de bucuria...

Cor. ord.

Literatura si arte.

„Resbelul orientalu ilustratu“, redactatu de dnii profesori dr. A. P. Alexi și Maxim Popu și edatu de librariul Cieslar în Gratiu, în fine a aparutu completu. Opul întregu în broșuri costa 6 fl. — 15 franci; legatu elegantu 8 fl. — 20 franci. Despre caus'a întârđiării primimu dela dl editoru urmatórea deslucire: În anul 1878 când am începutu edarea opului acestuia, am fost condusu de cugetul de a dedicá cea mai mare parte din câștigul curatu unui scopu de binefacere și adeca, veduvelor serace și orfanilor Románilor cađuti în acestu

resboiu. Eu pâna acum n'am facutu cunoscutu acestu gându, ca sê nu fu ținutu de siarlatanu și voiam sê-l realizezu prin fapte. Proverbiul „Omul propune, Ddeu dispune” s'a adeveritu față de mine într'unu modu neplacutu. Confiscațiunea fatala a opului, precum și fatalitățile și consecințele legate de ea m'au pagubitu nu numai moralice, dar și materialicesce; de ôre-ce chiar în casul când așu avé norocul de a vinde tôte esemplarele opului, nu numai n'așu avé nici unu câștigu, ci așu avé o dauna de 10,000 de franci, care deca nu s'aru vinde opul, ar fi cu atât mai însemnata. Ve veti pune întrebarea prin ce modu am suferitu acêsta dauna? Ve dau indata respunsul. Ântâiu: Fia-care procesu còsta bani multi; mai multi còsta înse unu astfel de procesu, unde este vorb'a de închisóre cel puțin de 2 ani și retragearea concesiunei de a eserciã negotiul, așã dara unde e vorb'a de nimicirea esistinței, și acêst'a me așteptã pe mine. Numai unei întâmplãri fericite am de a mulțiam, cã de și cu jertfe colosale de bani amu scapatu de acêsta sòrte. Al doilea: Mai multi ale caror nume inca nu voiu sê le numescu, s'au geratu de buna voia ca colectanti de abonenti la acestu opu și au primitu bani, inse nu-mi i-au trimesu sub pretextul cã o confiscare nõua nu se pòte esclude, și finirea opului este inca o întrebare, și de prezentu nu potu eruã unde se afla, de ôre-ce și-au schimbatu locuint'a. Mai multa dauna am suferitu dela negutiãtorii (eu credu cã cei mai multi sânt evrei) din Romãni'a. Acestia au comandatu esemplare numeroșe, și voiau sê plătésca dupa finirea opului. Acesti ómeni de onóre s'au ascunsu acum, și nu voiescu a da nici unu semnu de viêtã, cu tôte cã am adresatu multe epistole la ei.

DI C. G. Porumbescu ierasi a înavuțitu literatur'a musicala romãna cu o piesa interesanta, și anume cu unu quadrille compusu din motive de arii naționale romãne și intitulatu: „Colòne Romãne”. Pies'a a aparutã ca proprietatea și editur'a tipografiei romãne I. E. Teranu în Oravița, care merita tóta recunoscint'a, cã a datu mãna de ajutoru unui adeveratu talentu musicalu romãnu spre a puté aparé în publicitatea romãna, și astfel spre a-si câștigã îndemnu mai mare pentru desvoltare. Dorimu, ca la rëndul seu și publicul sê-si faca datori'a și sê spriginésca acêsta silințã. Prețiu unu esemlaru e 1 fl. La noi sânt depuse câteva esemplare, tramițându-se 1 fl. 5 cr., se va espedã francat.

Dșór'a Carlotta Leria, tiner'a cântarétã romãna, despre care amu scrisu mai de multe ori, a fost angațata pentru decembre și januarie la teatrul Regio din Turin, unul din cele mai mari teatre din Europa. „Romãnul” afla, cã plina de recunoscint'a cãtra Dòmna Romãniei, care a ajutat'o, dșór'a Carlotta Leria va merge pe dõue trei septemãni în patri'a sa, Romãni'a, spre a probã generoșei sale înnalte protectore și publiculu romãnu, cã a binemeritatu de ei: Este cu putințã, ca în caletori'a sa spre Bucuresci, dșór'a Leria sê deie unu concertu și la bãile dela Mehadia.

DI Simeon P. Simon, studentu gimnasialu în Blasiu, publica abonamentu la „Întreprinderi literare”, cari vor conținé „Hector și Andromache” scena din Iliad'a lui Homer, tragedia în 3 acte, și „Daci'a cuprinsa” poemu epico-eroicu în 3 cãnturi, cu o prefațã, disertatiune asupra poesiei populare a Romãnilor. Prețiu 50 cr.

O privire medicala asupra asediului Plevnei și dela Plevna la Vidin de doctor Ioan Șerbanescu medicu-șefu al reg. 4 de linia în Romãni'a, a eșitu de sub țiparu la Bucuresci.

Biserica si scõla.

Dieces'a Orãdii-mari. Tinerul preotu Ioane Pușcastu fu numitu administratoru parochialu în Felminiș,

cottul Aradului. — În ðilele aceste se va împartì între preotii diecesei unu proiectu de statute relativu la administrarea fondului viduo-orfanalu și la modalitatea de a se împartì pensiunea între veduvele și orfanii de preoti, pentru ca cercãndu și din parte-le acelu proiectu sê-si faca observațiunile ce le-aru avé, cari vor servì apoi de bas'a satoririi definitive a acelor statute, ce se va întâmplã într'unu consistoriu plenariu care se va convocã la timpul seu.

Dieces'a Caransebeșu. Domnule Redactoru! Corespundintele din Caransebeșu m'a prevenitu. Amintescu dara în scurtu, cã succesul esamenelor din pedagogia și teologia m'au suprinsu, de și cunosceam mai de multu zelul corpului profesoralu. Merita deosebitu a fi amintitu, ca unu aventu în progresul naționale, propunerea precisa a literaturii romãne, studiu pe cât de greu, atât și vastu, predatu de dl Petru Popoviciu profesoru nou, care și-a facutu studiile teologice în Lipsca. A fost o controversa interesanta la incheiere. Unii doriau acestu studiu în gustul întregu al eclesiastului, pâna ce altii cari cunoscu starea preoților nostri și chiar calificațiunea lor pentru viêtã, nu puteau din ajunsu laudã nimerit'a alegere a laudaverului profesoru ce-si pune ascultatorii în contactu cu genialele opere ale unui Alesandri, Bolintineanu, Muresianu s. a. De doritu ar fi numai ca cât mai curându sê se deie acestu studiu interesantu publiculu, ce de multu simte lips'a unei asemenea lecture prețioșe și instructive. Încât pentru elevele pedagogiei, rezultatul a fost bunu. E cam greșitu înse când gândimu, cã studiarea lor are sê mërãa paralel cu a tinerilor. Femei'a ce se pregatesce pentru învetiãtoria, are sê se cultive numai pâna la unu ôre-care gradu asemenea cu barbatul, apoi atunci ea ia alta cale, pe care cu casnici'a, gradinari'a, industri'a ajunge a fi femeia culta, abila a conduce educațiunea și cultur'a altor femei. Altcum, sê ðicu cu unu venerabilu bețrãnu ce ședea lângã mine, cum nu face bine ca copilele sê cercezeze împreuna cu baietii o sala a școlii, totu așã nu face bine ca elevii și elevele de pedagogia sê fia la olalta. Se întâmplã pré multe întrerumperi, ba une ori se întâmplã cã chiar elevele sê devina profesorele profesorilor. *Unu martoru ocularu.*

Școlile din Brașov. Primiramu ðilele trecute „program'a” gimnasialu romãnu din Brașovu. Din acesta șcõtemu urmatórele date: în anul școlaru espiratu în gimnasiu au fost — elevi 204, în șcõl'a reala 87, în cea comerciala 21, în primar'a de copii 305, în primar'a de copile 190, în șcõl'a de repetițiune pentru copii 27, în ceea pentru copile 63, la șcõl'a de meserii 20, cu totul 917 elevi. Corpul profesoralu numera 22 membrii, directoru dl Stefan Iosifu, condirectoru dl dr. Nicolae Popu.

S'au pré sporitu advocatii! Abiã mai potu traì; ma, de când s'a introdusu legea pentru bagatele, multi din ei au devenitu proletari. Spre a îngreunã possibilitatea d'a se mai face advocati așã ușoru, ministrul de culte voiesce sê inchida câteva academii de drepturi, și în locul lor sê infintieze apoi o universitate, unde dõra tinerii nu s'aru puté îmbulzi în numeru așã mare. Ministrul s'a și adressatu cãtra protestanti, deca nu s'ar învoi, ca prin inchiderea academiilor lor în stare deplorabila, sê faca posibila infintierea acelei universități nõue? În privințã acêst'a s'a facutu și o reprezentatiune cãtra Majestate.

Societati si institute.

Adunarea din Turda a Asociațiunii transilvane are sê fia numeroșã, cãci, precum sântemu informati, publicul se gata din mai multe pãrti a merge acolo. Nu numai ênsasi adunarea, dar și actul alegerii, precum și frumsetiea loculu atragu multi la Turda.

Adunarea de sigură va avea și o parte socială interesantă, căci câmpia Transilvaniei oferă un contingent considerabil pentru scopul acesta. Credem, că va fi și balu, și dora și o excursiune la Cheia Turzii. Numai „credem” și „dora”, căci — spre mirarea noastră — publicul n'a fost avisat despre nimica în privința acestora.

Societatea „Petru Maior” a junimei române din Budapesta ni-a transmis raportul său general pe anul școlar 1879/80. Din acesta constatăm, că societatea aceasta, care înainte cu trei ani era în pericol mare, ier apoi se organiză așa dîcîndu de nou, în anul expirat a mersu progresîndu pe calea apucată. Susținerea acestei societăți e o necesitate indispensabilă, dar ea are a se lupta cu mari greutăți, greutatea cea mai mare este chiria pentru localul Societății, în casa dlui George Mocioni. Spesele, precum vedem din raportul, se urca peste 350 fl. Societatea s'a consolidat mai ales prin înființarea unui fond de rezerva, al cărui tutorat îl poartă cu multă bunavoință Il. Sa dl Ioan cav. de Puscaru; acestu fond s'a urcatu deja la 1614 fl. 83 cr. Membrii fondatori s'au facutu dl dr. Iosif Gallu cu onorabil'a-i dîmna soția, cu sum'a de 100 fl. Societatea a ținutu 30 de ședințe; are în bibliotec'a sa 641 volume, din cari în anul expirat i s'a daruitu 79, cele mai multe (34) de către dl Aloisiu Wlad de Selisce; cass'a, afara de fondul permanent amintitu mai sus, mai are în fondul disponibilu 292 fl. 90 cr.; membrii 46, președinte dl George Serb deputatu dietalu și avocatul.

Societatea Transilvania din Bucuresci face cunoscutu, că are disponibilu cu începere dela 1 octombrie unu stipendiu de 1500 lei noi pe anu. Pentru ocuparea lui se publica concursu. Obiectul pentru care s'a destinat este „Ingineria mecanică”. Potu concură studentii români de dîncîce de Carpați în general, fia din Transilvania seu Bucovina, fia din ținutul Satumarelui ori al Maramuresului, al Orădii-mari seu Aradului, fia din Banatu. Dela concurenți se cere: ca pâna la 25 august a. c. st. v. inclusiv, — să adreseze o petițiune către președintele Societății, producîndu următoarele acte: 1) Atestatu de maturitate (bacalaureatu); 2) Actul de botezu; 3) Actu de pauperitate; 4) Actu medicalu, constatîndu starea sănătății și constituțiunea concurentului; 5) Declarațiune înscrisă, că se vor conformă dispozițiilor articolului 4 din statute, adeca că dupa terminarea învățaturii vor rămîne în patria.

C e e n o u ?

Sciri personale. Dl Ion Bratianu, a sositu la Bucuresci din visitațiunea ce a facutu prin părțile moldovene a României. — Br. Calice, noul ambasadoru al Austro-Ungariei la Constantinopolu, a sositu duminica la Sinaia, în trecerea la postu său, unde se opri o dî și apoi se duse la Bucuresci, unde asemenea se opri o dî. — Dl I. Campianu, ministru de finanțe al României, și-a datu dimisiunea, numîndu-se guvernoru al Bancei naționale, dl Bratianu este însărcinat cu interimul. — Cernaief a sositu în septemân'a trecută la Budapesta de unde și-a continuat calea spre Viena. — Dl N. Craciunu dela oficiul vamalu din Clușu este numitu controloru superioru la acel oficiu. — Mihail Fogarasy, episcopul r. c. din Alba-Iulia, despre care s'a scrisu că nu se va mai scoldă din patu, începe a se vindeca, și iese cu trasur'a și la plimbare.

Banc'a națională a României. Adunarea generală a acționarilor Bancei Naționale a României, precum ni spune „Românul”, s'a deschis la 17/29 iulie, asistîndu unu mare numeru de persoane. Adunarea a fost deschisă de dl I. Bratianu, ca ministru ad interim la finanțe. Dsa a prezentat adunării pe dl I. Câmpianeanu ca guvernoru al Bancei. În urma dl I. Bratianu

a rostitu unu micu discursu, în care a consiliatu pe acționari să se gîndesca în alegerea ce vor face, că Banc'a Națională nu trebuie să aparțină unei partide. Dupa acest'a s'a începutu alegerea a patru directori și patru censori.

Comissariatul reg. din Seghedin se va dissolvă nu peste multu, căci agendele cari i s'au concrețuit, se vor termină acusi. Stabilirea planului de reconstruire a orașului, esproprierea, împărțirea ajutoarelor, toate aceste mari lucrări se vor termină la finea lui august. Înse comissariul regescu, Ludovic Tisza, cu o comisiune de specialitate de cinci ęnsi, va funcționa și mai departe.

Unu monstruosu procesu de presă s'a dezbătutu la 29 iulie la curtea cu jurati în Budapesta. Acusatoru a fost unu, dar acuzatii nouę ęnsi, și martorii o mulțime. Caus'a datęza din timpul alegerilor de medici cercuali, când acuzatul (dr. Apaticzky,) unu dintre candidati și în urma alesu, a fost atacatu în două dîuare de partid'a contraria. Dezbaterile încep deminția la 9 și dură în continuu pâna'n alta și la międădi. Acuzatii fure condamnatu.

Mod'a. Peleria „à la Monsignore”, „costume eclesiastic”, aceste sînt produsele mai nouę ale modei. Peleria „Monsignore” cu paretu foarte largi, se face din paia, și paretii cupțuși cu catifea, de ambele părți sînt îndoiți în sus. Ca garnitura se întrebunțesca unu șinoru grosu de metasa, la capetu cu fioncure grele; colorea acestora convine cu colorea cupțuselei și a îmbracamîntului. „Costumul eclesiastic” se compune din două coloru; partea din jos, polones'a, care se termina în o tunica, gulerul care acopere umerii, sînt de colore vęneta închisă; iera bandourile late de metasa, cari formeza garnitur'a, sînt sure. Sînt foarte cautate așa numitele îmbracaminte englese, din stoffe vargate, cu peleria amazon, cravate barbatesci. Șlepurile au cam ęșitu din moda, și cele mai scumpe rochie se gatescu scurte; la băi se poartă multu așa numitele îmbracaminte de marinari; pe pelerii se poartă flori „pensée”; parazolele se facu mai ales din stof'a toaletei, dar și parazolele roșie se mai poartă.

Din Cernauti se scrie cu dat'a dela 21 iulie st. n., că înainte de închiderea camerei, bar. Mustatlia a propusu înmulțirea tribunalelor, largirea penitenciarului, înființarea unei a două curți judeciare în Bucovina. Aceste propuneri au fost primite, înse propunerea pentru o egală îndreptățire a naționalităților, în cîntocolele judeciare se fia scrise în trei limbi, s'a primitu numai de drępt'a, ier stîng'a a parasitu sal'a în modu demonstrativu.

Afacerea Seemann nu s'a încheiatu așa lin, precum s'ar fi așteptatu dupa cele petrecute în Budapesta. Densul rentorcîndu-se la Agria, junimea de acolo a voitu să-i faca o musica de pisici; dar pe cînd tumultul ajuns la locuint'a lui, densul nu se mai află acolo, fiindu deja dusu la gara, de unde voiă să plece mai departe. Junimea dara se duse la gara, și începü acolo a-si execută planul; înse unu capitanu adresă junimei niște cuvinte limiscitoare, asigurîndu-o, că satisfacțiunea va urmă negreșit, — și în urmarea acesteia, tinerimea, invitata și de șeful poliției locale, se împrascia. Seemann petrece acuma la Miskoltz.

Bola de ămăna în Români'a. Cetim următoarele în „Cultur'a” din Pitești: Bola de ămăna s'a ivitu în unele din comunele județului nostru într'o stare amenințătoare. În comun'a Milcoiu Isbasesci, plas'a Topologu, ni se spune că din două-șeci și patru ămeni ce au cățutu bolnavi de ăcista bola, patru au și încetatu din viața. S'au luat de îndată mesuri spre a se preveni reul, trimițendu-se la localitate ajutoarele necesare.

Venitul pamîntului. Dîuarele publica niște date

forte interesante, cari s'au supusu de curënd anchettei de catastru. Venitul principalu al Ungariei e pamëntul, deci s'a calculatu că pamëntul din țerile corônei Stlui Ștefanu produce unu venitu anualu de o suta optu-deci și unul de milióne. Din acesta pentru Ungari'a, Transilvani'a și Croația vine o suta șese-deci și optu de milióne: restul pentru confiniile militare.

Sciri scurte. *Odaia lui Deak*, sub numirea acést'a s'a arangiatu dîlele trecute o odaia în museul din Budapesta, unde s'a aședatu tôte mobilele lui Fr. Deák, în ordinea în care le-a ținutu și dënsul. — *Cholera asiatica* s'a ivitu la Szonta, o stațiune a calei ferate Alfold-Fiume; individul, la care s'a constatatü acesta bóla, a și muritu. — *Pentru defraudarea* de o jumetate de miliónu din cas'a Rothschild, Meier Kanitz fu condamnatu la închisóre de 7 ani, Iuliu Strasser la 5, Henric Bergmann la 2 $\frac{1}{2}$, Ottone Ruch deschel la 2. — *Maj. Sa regele* în septemân'a trecuta s'a recitu, și din caus'a acést'a a fost indispusu vr'o dóue dîle, dar acuma se afla ierasi bine. — *Nu regin'a*, ci regele va serbá la 16—17 august aniversari'a sa de 50 ani. — *Sum'a defraudata* la cass'a camera din Budapesta de vice-cassariul Keiner și de controlorul Hegedüs, se urca la sum'a de 15,931 fl. 89 cr. — *Tragerea loteriei la 28 julie*: Praga 59, 15, 62, 57, 34; Lemberga 45, 9, 41, 34, 6; Sibíiu 45, 47, 38, 4, 57.

Necrologe. *Georgiu Campianu*, protopopu în Zabrano, dieces'a Lugoșului, a încetatu din viétia, jelitu de famili'a sa profund întristata: Iulia Montia n. Câmpianu, Ersilia Pascu n. Câmpianu, Lucretia și Georgiu, ca fiice și fiu, și de Isaia Montia, Vasilie Pascu, ca generi. — *Contele Ioan Coronini-Cronberg*, fost educatoru al Maj. Sale, a repausatu în etate de 86 ani; dënsul a purtatü multe oficie, între altele, dupa revoluțiune, a fost și comandantul civilu și militaru al Banatului, unde a facutu multu pentru înfrumșetiereá Timișorei.

Cronic'a lunei.

Orisonul politicu devine totu mai tulbure în Orientu. La not'a colectiva a puterilor Turci'a a respunsu, că multfamesce frumosu de bunavointia, înse nu se supune; acuma puterile mari vreu să faca o demonstrațiune cu flotil'a, care înse nu va avé nici o urmare seriósa; dar se mai scrie, că puterile vor mai adressá Portii o nota colectiva în forma de ultimatu, înse totu îndesertu, căci Turci'a nu va abdice de buna voia de provinciile sale, va să dica stámu în ajunul unui nou reshoiu. Turci'a a și începutu a se pregati, Greci'a și-a mobilisatu tóta armat'a. De alta parte înse și Bulgari'a se narméza, deja 20,000 de voluntari rusi au intratu în serviciu bulgarescu, și oficerii rusi furnica prin tóta Bulgari'a, ei vreu să ocupe Rumeli'a orientala, Dobrogea și o parte din Serbi'a. *Sonst keine Schmerzen*. Acésta a îndemnatu și pe Serbi'a a-si mobilisá și dëns'a armat'a; iéta totodata și adeverat'a causa pentru care principele Milan și-a întreruptu cur'a la Ems și s'a rentorsu acasa. De albanesi și de muntenegrini nu mai vorbimu, acolo reshoiul așa dicëndu s'a și începutu, căci ciocnirile au devenitu lucruri de tôte dîlele. Români'a va tiné manevre, la care se dice, că va asistá și o nalta persóna din cas'a domnitóre din Viena. Austro-Ungaria de asta-data a concentratu trupe mai numeróse în Galiți'a, unde se vor tiné și manevre, și unde va vini și principele Carol al României; din colo de graniti'a, Rusi'a va arangia contra-manevre...

Englezii batuti în Afghanistan. Scirile mai nóue din Afghanistan suna forte nefavorabilu pentru Engliter'a. Trupele engleze au suferitu acolo o nóua înfrângere. Brigad'a generalului Burrow a fost nimicita cu totul aprópe de Kandahar, și garnisón'a din Kandahar silita a se retrage în citadell'a acestui orașu. În

acésta situațiune desperata comandantul din Kandahar, generalu Phare, cere ajutoru grabnicu. Înse ajutorul nu póte să sosésca așa curëndu, deci catastrofa este inevitalabla.

Tarifa titlurilor. În septemân'a trecuta s'a împartitu în camer'a deputatilor din Itali'a unu capitolu al bugetului întitulatu: „Concesiuni ale guvernului“. Printre aceste concesiuni se cuprindu și decretule regale pentru concesiunea titlurilor nobilitare națiionale și pentru autorizarea séu confirmarea celor de primitu séu deja primite dela o putere straina. Iéta cari sânt taxele stabilite pentru fia-care titlu nobilitaru: Titlu de principe 30,000 franci; titlu de duce, 25,000 fr.; titlu de marchisu, 20,000 fr.; titlu de conte, 15,000 fr.; titlu de baronu, 10,000 fr. Ori-ce altu titlu séu adaugire de particula 5000 fr. Autorisațiunea de a purtá o decorațiune straina este asemenea lovita de o taxa de 90 franci.

La Madrid s'a serbatu cu mare pompa șiu'a onomastica a reginei. Totu-odata s'a anunciatu tuturor prefecturelor, că regin'a a intratu în nóua luna a stárei sale binecuvëntate, deci se se țina rugaciuni pentru fericit'a nascere în tôte bisericile. Consulul spaniolu din Jerusalem, la îndrumarea reginei Cristinia, a tramisü unu omu la riul Jordan, carele a adusu de acolo unu olu de apa spre a se întrebuintia la botezul din Madrid. Olul, sigilatu, s'a și espedatu la destinațiunea sa.

Rusii au parale. Pentru scopuri de cultura națiionala ei nu pré jerifescu, dar apoi în jocuri hasarde sânt galanti. Astfel se scrie din Petersburg, că în clubul „yachturilor“ de acolo, compusu din cea mai înalta aristocrația, în timpul din urma, în trei nopti dupa olalta, perderea la macao, a fost de cinci-spredece milióne. Din acestia singuru principele Demidoff a perdutu optu milióne; el reclamá o revanșa, și câștigá a dóua și șese milióne. Auđindu imperatul aceste, voi mai întâiu să suprimé clubul, înse mai multi dintre marii duci, cari facu parte din clubu, reșșira a-l face să-si schimbe hotarirea; înse țarul a pretinsu, ca perderea totala să fia redusa la unu singuru milionu. Numai unu milionu! Bagatelu!

„**Scóla-te!**“ Așa se numesce unu patu, care se póte recomandá tuturora, cari aru voi să se scóle de timpuriu să aiba folosu de curatul aeru de deminétia vér'a, înse nu potu. Patul acesta, al cáruu modelu se afla espusu în planoplicul din Drezda, întâiu face se sune unu dșteptatoru, apoi aștepta nițel, și deca leniosul din el nici atunce nu se scóla, patul se descompune și omul cade jos, încât i trece de somnu, și trebuie se se scóle ori vré ori ba.

Sciri straine. *Principele Bismarck* a mersu la báile dela Kissingen. — *Pap'a* voiesce să conchiame unu conciliu ecumenicu, care s'ar ocupá mai ales de stabilirea unei linie de ținuta a episcopilor fața cu puterea statului. — *La Frankfurt* lângá Maina dîlele trecute s'a ținutu o mare serbatóre de turna, și la focul de artificie s'a facutu esplosiune, o feta a muritu și vr'o 12 persóne s'au ranitu. — *Principess'a Natalia* zace în aprindere de plamáni, ceea ce în starea ei binecuvëntata, i periclitéza și mai multu viét'a. — *Ex-imperatés'a Eugenia* a sositu la Southampton, unde în numele reginei Victoria, a primit'o principess'a Beatrice. — *Comedi'a Francesca* la 25 august va serbá al doile centenariu al existinței sale. — *La Brusela* dl Mitilineu la 19 julie a remisü regelui, în audienția oficiala scrisorile cari îl acreditau în calitate de ministru reședinte al Domnului României.

Frumsetiea și fragețimea feței!

Eau de Lys de Lohse,
laptele de crinu al lui Lohse pentru înfrumsetiare.

Eau de Lys de Lohse stêrpesce *pistruiete*.
Eau de Lys de Lohse apera contra negririi prin sôre.
Eau de Lys de Lohse face peliti'a alba și frageda.
Eau de Lys de Lohse recoresce și întineresce.
Eau de Lys de Lohse redă fragețimea din tineretfê.
Eau de Lys de Lohse nimicesce ori ce necuratienia a pelitiiei etc.

Recunoscutu ca **preparatul cel mai realu pentru înfrumsetiare**. În sticle originale : 5 fl., 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 30 cr.

Sapunul de lapte de crinu al lui Lohse între tôte sapunurile e **cel mai curatu și mai môle**, pentru înmoirea și albirea pelitiiei, unu flaconu 50 cr., cu parfumu orientalu de rose 1 fl.

G. Lohse c. r. parfomoru al curtii din Berlin.
Fabricantul parfomului de lacrimiôre de Lohse.

În calitate adeverata se afla de vëndare și se pôte comandă prin epistole în magazinul de parfumară al **FRIDERICEI SVARCZ**
Budapesta, városházter nr. 9.

Magazin pentru tot felul de preparate pentru negrirea perului și creșterea perului, pomade de peru, parfumuri franceze și englese, sapunuri, ape de toilette, Eau de Cologne, paste de dînti, pravuri de dînti, ape de gura, pudre de facia, perie de peru, de dînti și de unghie, stêrpitôre de peri pe facia.

Este mai comod a se alatură sum'a comandai la epistol'a comandatôre în marce postale, sêu a se tramite cu mandatu postalu. Pentru împachetare se calculeza 15 cr.

De întrebuintiatu in ville.

Aparate pentru apa de soda, de la Paris de Dr. Fevre, beutura recoritôre ce se pôte pregati usoru și recomandata de medici de cate

2	4	6	10	mesele
7	10	14.50	17	fl.

la acêst'a sod'a cea mai buna de 2¹/₄ pundi si Weinstein 2 fl. Corfe arangiata pentru bucate 12, 18, 21 fl. Masina de inghiatiatu cu recepte 7.50—19 fl. Incalditôre repedi practice de vinu-arsu dupa sist. Rochaud Lang 2. 75—3. 50 fl. Masina de fertu cafea confort care se pôte regulă, pragitoru de cafea 4.20, 4.80, 5.75. Calcatoru de rufe pentru carbuni 3.50—4.50 Tairaru pentru untu si casu cu acoperitoru de sticla 1, 1.80—7 fl., cu lespede marmore 4 fl. 6.75. In contra muscelor, acoperitoru de mancaru din sirma 40, 50, 70, 90 cr. 1 fl. fesnicu in contra ventului 1.75—4 fl. Aparatu de salata 55 cr. — 2.70. Tinetori de otietu si oleiu 1.80, 2.50, 8 fl. Astupatoru de sticla Amer, 1.40. Bute hidraulica 1 fl. Cepu ce se pôte incuică cu cheia 1.—1.80. Nou tragatoru de astupasiu patentu 1.50. Lacu Wischin pentru podele de odaia, o cutia de mijlocu 90 cr. Negrela Jetoline pentru marcarea hainelor albe 1 fl. Monograme mari dupa modna 1.20, 1.60. Politura chimica pentru mobile 85 cr, unelta de lipire pentru sticla si porcellan, care nici in focu nici in apa nu se desface 85 cr, prindetoru automatu de siôreci 70 cr.—1.60. Stropitoru de gradiue 10, 14, 17, 24 fl. Rouratoru de flori 40 cr.—1.50.

Pentru mame. Sticla noua automata pentu laptare 1.20. Margele de dînti englese recunoscute 3 fl. Carutia de copii ce se pôte întrebuintiã in liberu cu acoperitoru 10.80—14 fl.

Pentru fumatori: Masina de taiatu tutunu cu rôtã manatóre 18 fl. Cutia ce tine tutunul gilavu 3.50—4.50. Curatitoru de tiev. cu abure 1.80. Pipa venatu de Strassburg ce se trage uscatu 1—1.50. Tassa de bagau 1.—1.25. Tinetôre de aprindiele cu mucu 85 cr.—1.30. Masina automata de cigarete cu tinatóre de tutunu 2 fl. Eutelia resaritêna Narguil pentru fumatu 2.80—8 fl.

La comande alatare pretiu curentu ilustratu : (4—4)

Teodor Kertész,

Budapesta, Dorottya utca 1.

**Indispensabili
articoli de economiã**

din adeveratu argintu britanicu

se afla de vëndiare cu **a patr'a parte** a pretiului de fabrica, anume:

	pân'acuma	acuma
6 escelente cutite de mēsa, cu adeveratu taisu englezescu	fl. 9.—	fl. 2.25
6 furcutie de cele mai fine, din o bucata	fl. 5.80	fl. 1.45
6 lingure de mîncatu, massive	fl. 5.80	fl. 1.45
6 lingure de cafea	fl. 3.—	fl. .75
6 rasle, cea mai buna calitate	fl. 6.—	fl. 1.50
1 lingura de scosu sup'a, cea mai buna calitate, massiva	fl. 4.—	fl. 1.—
1 lingura de scosu laptele, cea mai buna calitate, massiva	fl. 2.—	fl.—.50
6 tasse de cele mai fine englese Victoria	fl. 2.—	fl.—.50
2 fesnice frumoșe pentru mēsa sêu pianu	fl. 4.—	fl. 1.—

Tôte cele 40 de bucãti comandate de odata (in locu de fl. 41.60) **numai cu 9 fl. 70 cr.** dimpreuna cu împachetarea.

Mai departe se afla de vëndiare:

	pân'acuma	acuma
6 cutite de desertu, cu taisu englezescu	fl. 8.—	fl. 2.—
6 furcutie de desertu, din o bucata	fl. 5.60	fl. 1.40
6 cutite prē frumoșiele, pentru copii	fl. 8.—	fl. 2.—
6 furcutie	fl. 5.60	fl. 2.—
6 lingure de mîncatu	fl. 5.60	fl. 1.40
1 oglinda de toileta, suprindietoru frumoșã, de întorsu	fl. 6.—	fl. 1.50
1 prē frumoșã cutia de zabaru sêu de untu	fl. 6.—	fl. 1.50

pân'acuma acuma

1 prē frumosu clopotielu de mēsa, cu sunetu argintiu	fl. 4.—	fl. 1.—
2 frumoșe si mari fesnice de salon	fl. 8.—	fl. 2.—
2 fesnice girandole, cu 4 bratie	fl. 36.—	fl. 9.—
2 " " " " " "	fl. 44.—	fl. 11.—
6 frumoșiele tinetôre de ou " " " "	fl. 6.—	fl. 1.50
6 tinetôre de ou si mai frumoșe, cu tassa, in o bucata	fl. 11.20	fl. 2.80
1 frumoșã cutia de tutunu	fl. 2.—	fl.—.50
1 tinetôre de aprindietôre (chibrituri)	fl. 3.20	fl.—.80
1 stracuratoru de theia	fl. 1.20	fl.—.30
1 preeratoru de zaharu		fl.—.80
1 preeratoru de piperu		fl.—.40
1 fesnicu pentru trimeau de nôpte	fl. 2.—	fl.—.50
1 sararitia	fl. 2.40	fl.—.60
1 lingura de legume (zarzavaturi)	fl. 2.40	fl.—.60
1 pravu curatitoru, câte unu globurelu		fl.—.10

Articolii anuciati de mai multi negustori din Viena sub titlu de argintu britanicu, sânt numai niste imitatiuni reu reesite si mai multu niste jucariu pentru copii, cari în timpu scurtu devinu negre sêu galbene.

Spre a probã, cã anuciul nostru nu se basēza pe amagire, ieta ne obligãmu in publicitate, cã deca obiectele n'aru placē cuiuva, in timpu dîle se le reprimu si sē tramitemu banii. Acela dara, care voiesce sē-si cumpere pe banii sēt marfe bune si solide, iēr nu rele si de nentrebuintiatu, sē se adreseze **numai de-a dreptul** la magazinul fabriciei intrunite a articolilor de argintu britanicu:

Egyesült Britania-Ezüstárak Gyári raktáraba,
BUDAPESTA, Bazar HARIS, nr. 17, Rõndeau.
INTRARE: Városházter 9. si Koronaherczegutca 8.

Comandele prin epistole se efectuescu prin **'ntorcerea poștei punctual si cu consciintia.**

(Pretiul de transportu pentru greutate de 5 chile 33 cr.)